

DISTRIBUCIJA I ZASTUPLJENOST NEKIH EKONOMSKI ŠTETNIH KOROVSKIH VRSTA NA PODRUČJU JUŽNOG BANATA

DIVNA MARIĆ
PSS AGROZAVOD VRŠAC
AGROZAVOD@HEMO.NET

UVOD

Na osnovu analize brojnosti i zastupljenosti pojedinih korovskih vrsta preduzimaće se adekvatne mere u zaštiti gajenih useva i kontroli novih vrsta. Takođe, rezultati ovakvih ispitivanja se mogu koristiti kao jedan od načina efikasne kontrole korovske vegetacije u konceptu održive poljoprivrede. Imajući u vidu da su dosadašnja istraživanja o prisustvu i zastupljenosti korovskih vrsta na području Južnog Banata veoma skromna (Veljković 1996; Stanković-Kalezić, R., 2007; Vrbničanin, S. i sar., 2008), dobijeni rezultati mogu koristiti za dalja praćenja korovskih vrsta na ovim prostorima.

METOD RADA

Za snimanje terena korišćena je UTM (Univerzalna Transferzalna Merkatorova) mapa, razmera 10 x10 km, ukupno 10 kvadranta. Ocena zastupljenosti praćenih vrsta rađena je po skali 1-4. Prva ocena zakorovljenosti rađena je na početku vegetacije posle nicanja useva pre primene herbicida, druga pri kraju vegetacije. U svakom kvadrantu za svaki tip snimane površine, uzimana su tri snimka iz kojih je rađen prosek rasprostranjenosti pojedinačne vrste. Praćena je distribucija i zastupljenost 15 korovskih vrsta u 2005. i 2009. godini.

REZULTATI RADA I DISKUSIJA

Rezultati fitocenoloških snimaka u 2005. godini prikazani su u tabelama 1 i 2.

Tabela 1. Distribucija korovskih vrsta u 2005. godini

vrsta	distribucija / %					
	pšenica	okopavine	ruderalna staništa	lucerka	voćnjaci	prosek
<i>A. artemisifolia</i>	48	61.1	14.8	1.8	18.5	28.8
<i>A. theophrasti</i>	6.6	26.6	0	0	5	7.6
<i>A. retroflexus</i>	0	25	0	1.6	26.6	10.6
<i>A. syriaca</i>	0	0	3.7	0	0.7	0.7
<i>Ch. album</i>	68.5	61.1	61.1	24	43.2	43.2
<i>C. arvense</i>	31.4	37	11.1	11.1	11.1	20.3
<i>C. arvensis</i>	68.5	57.4	18.5	16.6	40.7	36.9
<i>C. sativa</i>	20.3	29.6	5.5	1.8	20.3	15.5
<i>Cuscuta sp.</i>	0	0	0	1.6	0	0
<i>D. stramonium</i>	9.2	42.5	11.1	0	11.1	14.8
<i>E. canadensis</i>	3.7	3.7	7.4	12.9	11.1	7.8
<i>O. cumana</i>	0	0	0	0	0	0
<i>S. halepense</i>	7.4	62.9	9.2	12.9	40.7	40.7
<i>S. arvensis</i>	9.2	18.5	11.1	11.1	12.9	12.6
<i>X. strumarium</i>	24	27.7	7.4	12.9	7.4	15.9

Tab.2. Zastupljenost korovskih vrsta 2005. godine

vrsta	usev / % zastupljenosti					
	pšenica	okopavine	ruderalna staništa	lucerka	voćnjaci	prosek
<i>A. artemisifolia</i>	17.8	14.7	21.8	6.4	2.7	12.7
<i>A. theophrasti</i>	1.4	6.3	0	0	3.2	2.2
<i>A. retroflexus</i>	1	5.5	1.5	1.3	4.8	2.8
<i>A. syriaca</i>	0	0	5.1	0	0	1
<i>Ch. album</i>	19.6	11.7	19.6	13.1	21.4	17.0
<i>C. arvense</i>	9.6	4.1	4.2	8.1	3.2	5.8
<i>C. arvensis</i>	16.9	9.5	10.2	27.5	22.6	17.4
<i>C. sativa</i>	6.2	2.2	3.6	6.4	2.7	4.2
<i>Cuscuta sp.</i>	0	0	3.6	1.6	0	0.7
<i>D.</i>	4.5	10.5	1	0	4.8	4.2
<i>stramonium</i>						
<i>E.</i>	3.5	0.3	6	8	10.2	5.6
<i>canadensis</i>						
<i>O. cumana</i>	0	0	0	0	0	0
<i>S. halepense</i>	6.2	19.8	9.3	24.3	14.5	14.8
<i>S. arvensis</i>	3.5	5.1	5.2	4.8	10.2	5.7
<i>X.</i>	9.8	10.5	9.3	0	0	5.9
<i>strumarium</i>						

Tab.3. Distribucija korovskih vrsta 2009. godine

vrsta	distribucija (%)					
	pšenica	okopavine	ruderalna staništa	lucerka	voćnjaci	prosek
<i>A. artemisifolia</i>	57	74	51	7.4	24.5	42.8
<i>A. theophrasti</i>	12	46	1.5	0	13.5	14.6
<i>A. retroflexus</i>	9	27	2.3	1.5	25	12.9
<i>A. syriaca</i>	0	0	44.4	0	0	8.8
<i>Ch. album</i>	61	38.7	53.1	17.4	29.8	40.8
<i>C. arvense</i>	34.2	29.6	9.5	7.8	12.4	18.7
<i>C. arvensis</i>	41.7	48.9	23.4	14.1	7.9	27.3
<i>C. sativa</i>	44.8	38.6	22.5	5.5	19.7	26.2
<i>Cuscuta sp.</i>	0	0	24.7	10.5	0	7.4
<i>D. stramonium</i>	12.4	53.2	5.1	3.2	10	16.7
<i>E. canadensis</i>	14.7	33.3	24.1	12.2	8.6	18.6
<i>O. cumana</i>	0	23.2	17.2	0	0	8.1
<i>S. halepense</i>	36.4	74.7	15.5	12.2	22.4	32.2
<i>S. arvensis</i>	12.4	16.8	18.4	27.2	3.2	15.6
<i>X. strumarium</i>	23.2	78.4	14.2	8.4	11.4	22.4

Tab.4. Zastupljenost korovskih vrsta 2009. godine

vrsta	usev / % zastupljenosti					
	pšenica	okopavine	ruderalna staništa	lucerka	voćnjaci	prosek
<i>A. artemisifolia</i>	21	14.1	20.2	7.3	10.6	14.7
<i>A. theophrasti</i>	2.6	5.7	0.3	2.6	2.6	2.8
<i>A. retroflexus</i>	6.6	3.6	1.5	2.3	4.8	3.8
<i>A. syriaca</i>	0	0	2.2	0	0	0.5
<i>Ch. album</i>	15.1	9.7	5.1	9.4	12.5	10.4
<i>C. arvense</i>	8.2	5	2.7	10.7	6.1	6.5
<i>C. arvensis</i>	3.8	10.2	18	28.6	14.2	15
<i>C. sativa</i>	13.9	9.5	19	3.9	12.0	11.7
<i>Cuscuta sp.</i>	0	0	6.6	2.1	6.9	3.1
<i>D.</i>	7.2	7.6	0.5	0.8	5.5	4.3
<i>stramonium</i>						
<i>E.</i>	9.1	6.9	12.4	12.9	8.7	10
<i>canadensis</i>						
<i>O. cumana</i>	0	3.6	1.6	0	0	1
<i>S.</i>	4.1	15.8	4.9	12.7	6	8.7
<i>halepense</i>						
<i>S. arvensis</i>	5.0	2.7	2.9	3.5	4.3	3.7
<i>X.</i>	3.4	5.6	2.1	3.2	3.1	3.5
<i>strumarium</i>						

ZAKLJUČAK

Na osnovu rezultata proučavanja distribucije i zastupljenosti navedenih korovskih vrsta u 2005 i 2009. godini može se zaključiti sledeće: Na osnovu distribucije korovskih vrsta u 2005. godini na najvećem delu površina pšenice prisutne su vrste *Convolvulus arvensis* i *Chenopodium album*, okopavinama *Sorghum halepense* i *Ambrosia artemisifolia*, ruderalnim staništima *Chenopodium album* i *Convolvulus arvensis*, lucerki *Chenopodium album* i *Convolvulus arvensis*, voćnjacima *Chenopodium album* i *Sorghum halepense*.

Najzastupljenije korovske vrste u 2005 godini u pšenici su *Chenopodium album* i *Convolvulus arvensis*, okopavinama *Sorghum halepense* i *Chenopodium album*, ruderalnim staništima *Ambrosia artemisifolia* i *Chenopodium album*, lucerki *Convolvulus arvensis* i *Sorghum halepense*, voćnjacima *Convolvulus arvensis* i *Chenopodium album*.

Na osnovu distribucije korovskih vrsta u 2009 godini na najvećem delu površina pšenice zauzimaju vrste *Chenopodium album* i *Ambrosia artemisifolia*, okopavinama *Xanthium strumarium* i *Sorghum halepense*, ruderalnim staništima *Chenopodium album* i *Ambrosia artemisifolia*, lucerki *Sonchus arvensis* i *Cirsium arvensis*, voćnjacima *Chenopodium album* i *Ambrosia artemisifolia*.

Vrste sa najvećim procentom zastupljenosti u 2009 godini u pšenici su *Ambrosia artemisifolia* i *Chenopodium album*, u okopavinama *Erigeron canadensis* i *Ambrosia artemisifolia*, ruderalnim staništima *Ambrosia artemisifolia* i *Erigeron canadensis*, lucerki *Convolvulus arvensis* i *Erigeron canadensis*, voćnjacima *Convolvulus arvensis* i *Ambrosia artemisifolia*.

Na osnovu fitocenoloških snimaka imamo pojavu korovske vrste *Orobancha cumana*, kao i prisustvo na znatno većim površinama vrste *Ambrosia artemisifolia*, *Canabis sativa* i *Xanthium strumarium* u 2009. godini.

